

ТЕМА: ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ СУБ' ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Доцент кафедри фінансів
ХОМУТЕНКО А.В.

ПЛАН ЛЕКЦІЇ:

- 3.1. Підприємницька діяльність суб'єктів господарювання як об'єкт державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання
- 3.2. Організація державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання державного сектору економіки
- 3.3 Методика державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання державного сектору економіки

Суб'єкти господарювання –

це учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством

(ст. 55 Господарського кодексу України).

Суб'єктами господарювання являються:

- по-перше, господарські організації - юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до ГКУ, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку;
- по-друге, громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці.

Основні завдання державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання:

- *по-перше*, проведення оцінки рівня управління фінансово-господарською діяльністю об'єкта аудиту, яка полягає у забезпеченні:
 - - дотримання вимог законодавства, актів і рішень органів управління та об'єкта аудиту;
 - - досягнення визначених цілей та завдань або набуття кращого досвіду діяльності інших суб'єктів господарювання з виконання показників економічності, продуктивності і результативності; достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності;
 - - збереження активів;
- *по-друге*, виявлення факторів ризику, а також джерел і резервів для підвищення ефективності управління фінансово-господарською діяльністю об'єкта аудиту;
- *по-третє*, підготовка обґрунтованих пропозицій для підвищення ефективності управління фінансово-господарською діяльністю об'єкта аудиту, усунення наявних порушень, проблем і недоліків та запобігання їм у подальшому.

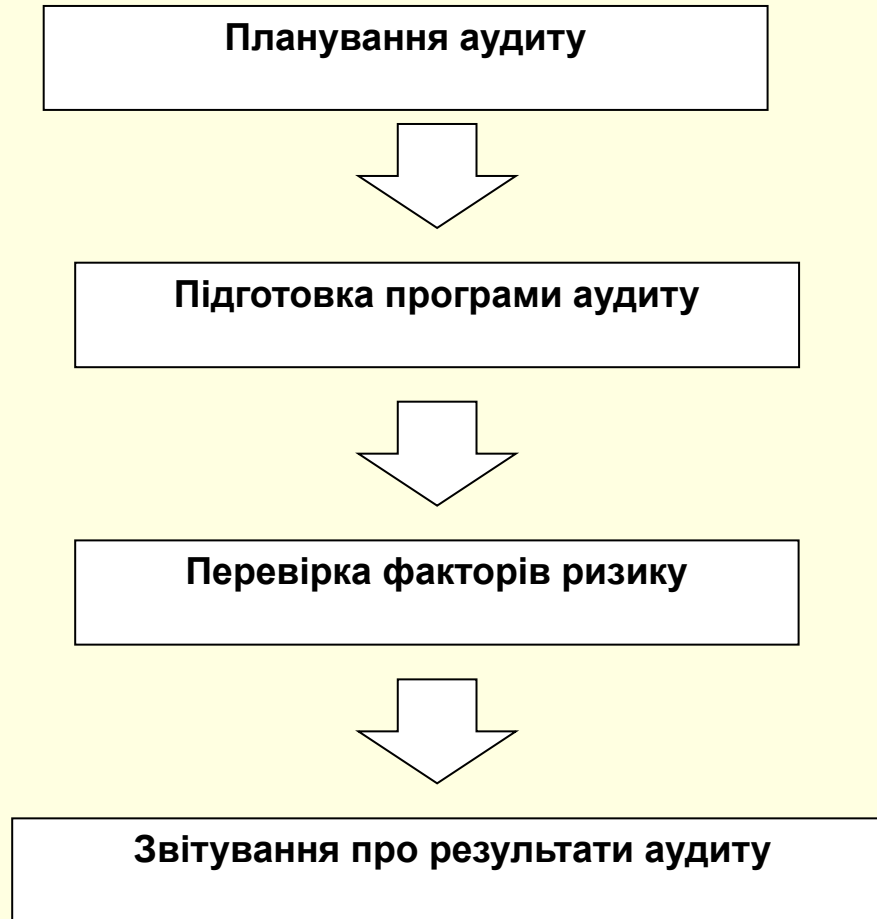
Основні джерела інформації для проведення поглибленого аналізу суб'єкта господарювання:

- 1) баланс підприємства (форма № 1);
- 2) звіт про фінансові результати (форма № 2);
- 3) звіт про рух грошових коштів (форма № 3);
- 4) звіт про власний капітал (форма № 4);
- 5) примітки до річної фінансової звітності (форма № 5);
- 6) звіт про наявність та рух основних фондів, амортизацію (знос) (форма № 11-03)
- 7) інші звіти і інформація, необхідна для якісного аналізу, виявлення резервів виробництва та визначення ризикових операцій.

Підходи визначення наявності ризикових операцій в діяльності суб'єктів господарювання:

- 1) Орієнтація на фінансові порушення, виявлені перевітками на інших підприємствах. Державний аудитор повинен взяти до уваги порушення, виявлені попередніми контрольними заходами на цьому підприємстві або на інших підприємствах. Вони можуть свідчити про наявність аналогічних ризикових операцій на об'єкті контролю.
- 2) Орієнтація на операції, щодо яких не забезпечений внутрішньогосподарський контроль. Урахуванні стану системи внутрішньогосподарського контролю у суб'єктів господарювання. Система внутрішньогосподарського контролю являє собою сукупність внутрішніх правил та процедур контролю, запроваджених керівництвом суб'єкта господарювання з метою забезпечення (в межах можливого) його стабільного та ефективного функціонування, дотримання внутрішньої господарської політики, збереження та раціонального використання активів, запобігання фальсифікаціям і помилкам, ведення достовірної фінансової звітності.

Етапи проведення державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання

Планування державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання - це процес, який ґрунтується на попередньому вивченні особливостей діяльності об'єкта аудиту та передбачає збір та аналіз інформації про правове забезпечення фінансово-господарської діяльності об'єкта аудиту, систему управління, зокрема організацію внутрішнього контролю, та досягнення об'єктом аудиту визначених цілей і завдань або набуття кращого досвіду діяльності інших суб'єктів господарювання.

Процес планування включає:

стадію збору інформації - отримання базової інформації про об'єкт аудиту, включаючи інформацію про специфіку його діяльності, збір нормативно-правових актів, отримання установчих, розпорядчих та інших документів об'єкта аудиту, розпорядчих документів органу управління, фінансової і статистичної звітності об'єкта аудиту та у разі потреби інших суб'єктів господарювання, однотипних за певними характеристиками їх діяльності, матеріалів попередніх контрольних заходів;

стадію оцінки - аналіз отриманої інформації, формування загального уявлення про вимоги, яким повинна відповідати діяльність об'єкта аудиту, встановлення відхилень від норм та завдань, а також визначення факторів ризику.

План державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання повинен включати:

а) вступну частину, в якій вказується мета аудиту, підстава для його проведення, орган ДФІ, який проводить аудит, та склад фахівців, яких планується залучити в процесі проведення аудиту;

б) інформацію про діяльність об'єкта аудиту, де наводиться стисла характеристика суб'єкта, фінансово-господарська діяльність якого підлягає аудиту:

- мету діяльності об'єкта аудиту, функції щодо виконання державних програм (за наявності);
- структуру об'єкта аудиту та чисельність працівників;
- показники виробничої та фінансової діяльності (планові, фактичні);
- попередню оцінку досягнення мети та завдань діяльності об'єкта аудиту за виробничими та фінансовими показниками;
- зміни, що відбулися з моменту останнього аудиту, де відображаються організаційні, виробничі та інші зміни в діяльності об'єкта аудиту, що відбулися з часу попереднього аудиту, проведеного ДФІ, які могли як позитивно, так і негативно вплинути на результати діяльності, ведення бухгалтерського обліку складання фінансової звітності. Якщо аудит об'єкта аудиту проводиться органом ДФІ вперше, цей розділ слід не включати в структуру плану аудиту;

в) фактори ризику - обґрунтовуються попередньо виявлені фактори ризику;

г) обсяг аудиту - попередньо визначаються напрями діяльності об'єкта аудиту, які потребують поглибленого дослідження, а також наводяться статті балансу і показники фінансової звітності, які потребують аналізу їх складу, структури і оцінки факторів, що вплинули на їх зміну в порівнянні з попереднім звітним періодом, або із плановим рівнем, а також фактори, які можуть впливати на перебіг аудиту та його результати;

г) графік проведення аудиту.

Підготовка програми проведення аудиту передбачає:

уточнення інформації, зібраної на першому етапі аудиту;
проведення аналізу фінансово-господарської діяльності об'єкта аудиту та ефективності використання активів;
конкретизації факторів ризику;
надання попередньої оцінки стану внутрішнього контролю;
визначення переліку аудиторських процедур, необхідних для проведення аудиту в розрізі кожного поставленого питання (фактору ризику), та обсяг вибірки для проведення перевірки кожного визначеного питання (фактору ризику);
визначення рівня суттєвості факторів ризику;
складання програми аудиту.

Фактори ризику (ризикові операції) -

це можливі порушення, недоліки та проблеми, ризикові операції, які негативно вплинули або можуть плинати на рівень управління фінансово-господарською діяльністю суб'єкта господарювання, досягнення ним поставлених цілей і завдань, ефективне використання ресурсів, результати фінансово-господарської діяльності, а також можливі резерви для підвищення ефективності та покращення фінансових і виробничих результатів діяльності об'єкта аудиту.

Проведення аналізу фінансово-господарської діяльності об'єкта аудиту та ефективності використання активів передбачає:

- 1) порівняння планових і фактичних показників;
- 2) порівняння фактичних показників за декілька років у динаміці;
- 3) розрахунок коефіцієнтів з використанням Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки або інших методик.

Основними складовими фінансового аналізу діяльності підприємства є:

- горизонтальний фінансовий аналіз, який проводиться з метою вивчення динаміки окремих фінансових показників, розрахованих за даними фінансової звітності за певний період часу. При його виконанні розраховуються абсолютні і відносні зміни, темпи росту (приросту) окремих показників (доходу, витрат, активів тощо) за ряд періодів і визначаються загальні тенденції їх змін;
- вертикальний фінансовий аналіз, який базується на порівнянні питомої ваги окремих структурних складових;
- порівняльний фінансовий аналіз, який проводиться для зіставлення планових та фактичних показників, фактичних та нормативних (галузових, загальних) показників. Порівнюються такі показники, як: обсяг реалізації продукції, собівартість продукції, ціни на готову продукцію тощо;
- аналіз фінансових коефіцієнтів, який полягає у зіставленні показників звітності та/або фінансового плану з метою розрахунку коефіцієнтів: коефіцієнт платоспроможності (ліквідності); оцінка оборотності активів; фінансової стабільності підприємства тощо;

3 метою оцінки стану внутрішнього контролю досліджуються:

- 1) основні принципи управління об'єктом аудиту;
- 2) зміст контракту між керівником і органом управління;
- 3) наказ про облікову політику;
- 4) графік документообігу;
- 5) розпорядчі та інші документи про дотримання законодавства щодо використання коштів і майна та підписання фінансових документів; дотримання термінів і правил проведення інвентаризацій, бухгалтерських звірок, передачі справ та інших процедур внутрішнього контролю; забезпечення умов для збереження коштів і матеріальних цінностей; закріплення осіб, відповідальних за здійснення внутрішнього контролю, та визначення для них кола обов'язків;
- 6) склад, фаховий рівень та періодичність проходження підвищення кваліфікації працівників бухгалтерської, економічної та фінансової служб;
- 7) наявність підрозділу внутрішнього контролю, його статус, підпорядкованість, результати і якість його роботи: забезпечення постійного аналізу цільового, ефективного і економного використання усіх видів ресурсів;
- 8) кадрова політика щодо кваліфікаційних вимог до осіб, які займають відповідальні посади, та частота зміни працівників на відповідальних посадах;
- 9) порядок підготовки внутрішньої звітності для цілей управління (управлінської звітності) тощо.

За результатами вивчення системи внутрішнього контролю дають:

Позитивну оцінку

державний аудитор дає в тому випадку, якщо система внутрішнього контролю попереджує, виявляє та своєчасно виправляє ті суттєві помилки в роботі персоналу, які можуть бути своєчасно попереджені і виправлені як в частині використання майна, так і в частині визначення окремих статей доходів і витрат та фінансового результату.

Умовно позитивну оцінку

необхідно дати в тому випадку, коли система внутрішнього контролю є недостатньою для попередження всіх суттєвих порушень і недоліків у діяльності об'єкта аудиту.

На негативну оцінку

заслуговує та система внутрішнього контролю, яка по причині недоліків її організації не попереджує (або не має змоги попереджувати) суттєві для об'єкта аудиту помилки, що негативно впливають на використання активів, формування статей доходів і витрат та на фінансовий результат.

До зовнішніх факторів ризику можна віднести:

зміни, внесені до нормативно-правових актів, якими безпосередньо регулюється діяльність об'єкта аудиту або встановлюються правила здійснення ним певних видів господарських операцій;
зміни, внесені до нормативно-правових актів, якими змінюється порядок відображення в обліку певних операцій чи змінюється порядок складання фінансової звітності;
загострення конкурентної боротьби з боку конкурентів;
зміна стратегії розвитку галузі, в якій здійснює свою діяльність об'єкт аудиту, що зумовлює зменшення обсягів державного замовлення;
штучне обмеження використання виробничої потужності об'єкта аудиту та обсягу виробництва продукції у зв'язку з обмеженістю внутрішнього ринку спожити весь обсяг продукції та обмеженням експорту;
форс-мажорні обставини та інше.

Внутрішні фактори ризику

фактори ризику внаслідок господарської діяльності об'єкта аудиту:	1) фактори ризику, пов'язані з фінансово-господарською діяльністю об'єкта аудиту:	зміни в організаційній структурі, внаслідок яких конкретні функції з фінансово-господарської діяльності виконуватимуться структурними підрозділами, працівники яких не мають відповідного досвіду та кваліфікації;
		створення нових структурних підрозділів;
		не встановлені правила здійснення внутрішнього контролю;
		суть правил внутрішнього контролю свідчить про їх формальність, неврахування специфіки діяльності об'єкта аудиту, внаслідок чого важко попередити, виявити та виправити помилки;
		зміни виду господарської діяльності об'єкта аудиту;
		суттєві зміни показників фінансового плану в порівнянні з попередніми роками (зокрема, суттєве збільшення видатків при неадекватному збільшенні доходів);
		- укладення договорів з суб'єктами господарювання, які мають значну заборгованість перед об'єктом аудиту, або з суб'єктами господарювання, щодо яких аудитор має інформацію про завищення ними обсягів робіт, ціни товарів або послуг, розцінок чи тарифів;
		- укладення договорів з суб'єктами господарювання, які не мають бездоганної ділової репутації, або з суб'єктами господарювання, які створені менше року чи предмет договору не є їх основною діяльністю;
		- значне зростання дебіторської та/або кредиторської заборгованості;
		- укладання договору, умови якого заздалегідь є вкрай невигідними для об'єкта аудиту чи існують сумніви щодо повноти наданих послуг (виконаних робіт), спроможності їх оплати тощо;
фактори ризику внаслідок ведення бухгалтерського обліку:	2) фактори ризику, пов'язані з веденням бухгалтерського обліку:	- внесення змін до облікової політики об'єкта аудиту;
		- відсутність положення про бухгалтерську службу, посадових інструкцій відповідальних працівників, графіка документообігу тощо;
		- низький рівень комп'ютеризації бухгалтерського обліку;
		- застосування неліцензійних програм з ведення бухгалтерського обліку або несвоєчасне оновлення програм відповідно до змін у методології ведення бухгалтерського обліку чи облікової політики;
фактори ризику внаслідок порушення законодавства:	3) фактори ризику, пов'язані з порушенням законодавства:	- виявлені систематичні порушення законодавства у сфері державних закупівель;
		- виявлено недостачу, однак матеріально відповідальна особа продовжує працювати на тій самій посаді, недостачу нею не відшкодовано, річна інвентаризація не проводилася;
		- виявлено факти переплати заробітної плати внаслідок встановлення необґрунтовано завищених (у порівнянні з нормативно-правовими актами) надбавок чи доплат, однак система встановлення надбавок та доплат не

Прикладами питань аудиту, де може бути застосована вибірка, є:

- 1) основні засоби (за окремими об'єктами основних засобів);
- 2) матеріали і запаси (за окремими видами матеріалів і запасів);
- 3) дебіторська і кредиторська заборгованість (за конкретними дебіторами чи кредиторами);
- 4) реалізація продукції (конкретні господарські операції, вид продукції чи період);
- 5) відображення затрат (конкретні випадки, напрями діяльності);
- 6) оплата праці (окремі працівники чи групи працівників, посади) тощо.

У програмі аудиту зазначаються:

- 1) мета аудиту, підстава для його проведення, орган ДФІ, який проводить аудит;
- 2) інформація про діяльність об'єкта аудиту, де наводиться стисла характеристика суб'єкта, фінансово-господарська діяльність якого піддає аудиту;
- 3) результати проведеного аналізу фінансово-господарської діяльності та попередньої оцінки стану внутрішнього контролю;
- 4) перелік критеріїв, за якими буде визначено ефективність управління об'єктом аудиту;
- 5) перелік факторів ризику фінансово-господарської діяльності об'єкта аудиту, які передбачається перевірити за визначеними критеріями, методи проведення аудиту, процедури їх застосування, обсяг аудиту та вибірки, а також рівень суттєвості можливих порушень та недоліків;
- 6) необхідність залучення до проведення аудиту інших органів ДФІ, чи представників інших органів влади, установ та організацій;
- 7) відповідальні працівники, що здійснюють аудит, та графік проведення аудиту.

Третій етап - перевірка факторів ризику.

Кожне питання (фактор ризику), що підлягає аудиту, повинно бути досліджене з урахуванням процедур, визначених програмою аудиту, та має бути досліджене щодо:

- 1) відповідності господарських операцій вимогам законодавства;
- 2) обґрунтованості (доцільності) проведених операцій для здійснення господарської діяльності об'єкта аудиту;
- 3) порівняння фактично отриманого результату з очікуваним.

Під час перевірки аналізуються:

- дані фінансових та бізнес-планів, бухгалтерських (первинних і зведених) документів, статистичної та фінансової звітності, договорів, розпорядчих та інших документів об'єкта аудиту, пов'язаних з плануванням і провадженням фінансово-господарської діяльності, веденням бухгалтерського обліку, складенням фінансової звітності та організацією внутрішнього контролю;
- фактична наявність та стан активів.

Четвертий етап - звітування про результати державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання

Аудиторський звіт - документ, який складається керівником групи державних аудиторів (державним аудитором) у встановленому порядку за результатами проведення державного фінансового аудиту

Аудиторський звіт з державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання включає наступні розділи:

- Розділ "Вступ";
- Розділ "Результати аудиторських процедур і висновки";
- Розділ "Рекомендації";
- Розділ "Додатки".

Розділ "Результати аудиторських процедур і висновки" містить:

- висновки про дотримання законодавства і забезпечення ефективності фінансово-господарської діяльності об'єкта аудиту;
- - результати дослідження фінансово-господарської діяльності об'єкта аудиту, чинників, які негативно впливають на діяльність об'єкта аудиту. При цьому наводяться конкретні приклади недоліків і порушень;
- - оцінку стану внутрішнього контролю;
- - висновки за результатами аудиту з визначенням впливу порушень і недоліків на розміри платежів до бюджетів і державних фондів, фінансові результати об'єкта аудиту, розмір прибутку та величину активів;
- - надається оцінка ефективності управління майном, досягнення суб'єктами господарювання визначених цілей і завдань за визначеними критеріями, за якими проведена перевірка факторів ризику.

Розділ «Рекомендації» містить:

пропозиції, реалізація яких є необхідною умовою для якісних змін в управлінні об'єктом аудиту

Рекомендації повинні:

- ґрунтуватися на результатах роботи, фактах, висновках;
- зосереджувати увагу на тому, що треба змінити;
- залишити на розсуд об'єкта аудиту способи проведення змін;
- бути достатньо детальними і реальними для впровадження. Інформація аудиторського звіту має бути зрозумілою та конструктивною, речення - короткими та чіткими.

Аудиторський звіт передається для розгляду керівництву об'єкта аудиту одним із таких способів:

- а) особисто під розписку керівнику або головному бухгалтеру об'єкта аудиту;
- б) через діловодну службу з відміткою про дату реєстрації в журналі вхідної кореспонденції об'єкта аудиту та підписом працівника цієї служби, який здійснив реєстрацію;
- в) рекомендованим поштовим відправленням з повідомленням.

Метою методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки є визначення:

- об'єктивних і суб'єктивних причин збитковості;
- забезпечення єдності підходів при оцінці фінансово-господарського стану;
- ефективності управління суб'єктів державного сектору економіки України.

Основним завданням аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки є:

- 1) оцінка ефективності використання активів, доходів, витрат та результатів діяльності підприємства за звітний період;
- 2) виявлення факторів, які позитивно або негативно вплинули на кінцеві фінансові результати.

Аналіз структури та динаміки активів ДП « » за період з р. по р.

№ з/п	Найменування показників	Форма звітності, код рядка	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Абсолютне зростання, тис.грн. (гр6-гр4)	Коефіцієнт зростання (гр6/гр4)
			сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Необоротні активи, всього, у тому числі:	ф.1 ряд. 1095						
1.1.	Нематеріальні активи (залишкова вартість)	ф.1 ряд. 1000						
1.1.1.	первісна вартість	ф.1 ряд. 1001						
1.1.2.	знос	ф.1 ряд. 1002						
1.2.	Основні засоби (залишкова вартість)	ф.1 ряд. 1010						
								(Ко.з.)
1.2.1.	первісна вартість	ф.1 ряд. 1011						
1.2.2.	знос	ф.1 ряд. 1012						
1.3.	Незавершені капітальні інвестиції	ф.1 ряд. 1005						
								(К _{н.б.})
1.4.	Інвестиційна нерухомість	ф.1 ряд. 1015						
1.5.	Довгострокові біологічні активи	ф.1 ряд. 1020						
1.6.	Довгострокові фінансові інвестиції	ф.1 ряд. 1030 + ряд. 1035						
								(К _{д.ф.і.})
1.7.	Інші необоротні активи	ф.1 ряд. 1040 +ряд. 1045 +						

№ з/п	Найменування показників	Форма звітності, код рядка	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Абсолютне зростання, тис.грн. (гр6-гр4)	Коефіцієнт зростання (гр6/гр4)
			сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	Оборотні активи, всього, у тому числі:	ф.1 ряд. 1195						
2.1.	Запаси, всього	ф.1 ряд.1100						(К ₃)
2.1.1.	Виробничі запаси	ф.1 ряд.1101						
2.1.2.	Незавершене будівництво	ф.1 ряд.1102						
2.1.3.	Товари	ф.1 ряд.1104						
2.2.	Векселі одержані	ф.1 ряд. 1120						
2.3.	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	ф.1 ряд. 1125						
2.4.	Дебіторська заборгованість за виданими авансами	ф.1 ряд. 1130						
2.5.	Дебіторська заборгованість з бюджетом	ф.1 ряд. 1135						
2.6.	Дебіторська заборгованість з нарахованих доходів	ф.1 ряд. 1140						
2.7.	Дебіторська заборгованість з внутрішніх розрахунків	ф.1 ряд. 1145						
2.8.	Інша поточна дебіторська заборгованість	ф.1 ряд. 1155						
2.9.	Поточні фінансові інвестиції	ф.1 ряд. 1160						
2.10.	Гроші та їх еквіваленти	ф.1 ряд.1165						
2.11.	Інші оборотні активи	ф.1 ряд. 1190						
2.12.	Витрати майбутніх періодів	ф.1 ряд. 1170						
3.	Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	ф.1 ряд. 1200						
4.		ф.1 ряд. 1300						

Кв.а. < 1

відбувається скорочення підприємством у звітному періоді господарської діяльності.

Кв.а.< Кз

проводиться додаткове вивчення питання на предмет визначення структури запасів.

Кв.а.< Кн.б

аналізується ефективність інвестицій

Кз<Кд.ф.і.

проводиться перевірка ефективності та обґрунтованості відповідних фінансових вкладень.

0,9 <= Кн.б.<=1

доцільно проаналізувати стан та характеристики зазначених об'єктів,
перспективи завершення будівництва

$$\text{Коб.зап.} = \text{ЧД} / \text{З}$$

Коб.зап.- коефіцієнт оборотності виробничих запасів

ЧД - чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)
(ЧД - форма 2 рядок 2000)

З - вартість запасів (З - форма 1 рядок 1100):

Таблиця 2

Аналіз структури та динаміки дебіторської заборгованості ДП «_____»
за період _____ р. по _____ р.

№ п/п	Найменування показників	Форма звітності, код рядка	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Абсолютне зростання, тис.грн. (гр6-гр4)	Коефіцієнт зростання (гр6/гр4)
			сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис.грн.	питома вага, %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Довгострокова дебіторська заборгованість	ф.1 ряд. 1040						
2	Поточна дебіторська заборгованість, усього в тому числі:	ф.1 ряд. 1125+1130+1135+1140+1145+1155						
2.1.	Дебіторська заборгованість за виданими авансами	ф.1 ряд. 1130						
2.2.	дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги:	ф.1 ряд. 1125						
2.3.	за розрахунками з бюджетом	ф.1 ряд. 1135						
2.4.	з нарахованих доходів	ф.1 ряд. 1140						
2.5.	з внутрішніх розрахунків	ф.1 ряд. 1145						
2.6.	Інша поточна дебіторська заборгованість	ф.1 ряд. 1155						
3.	Усього дебіторська заборгованість (ряд. 1 + ряд. 2)							

Аналіз структури та динаміки власного капіталу ДП «_____»
за період з _____ р. по _____ р.

№ з/п	Найменування показників	Форма звітності, код рядка	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Абсолютне зростання, тис.грн. (гр6-гр4)	Коефіцієнт зростання (гр6/гр4)
			сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Зареєстрований капітал	ф.1 ряд. 1400						
2	Додатковий капітал	ф.1 ряд. 1410						
3	Капітал у дооцінках	ф.1 ряд. 1405						
4	Резервний капітал	ф.1 ряд. 1415						
5	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	ф.1 ряд. 1420						
6	Неоплачений та вилучений капітал	Ф.1 ряд. 1425+1430						
7	Власний капітал, всього	ф.1 ряд.1495						(К _{в.к.})

Кв.а.>Кв.к.

Якщо коефіцієнт зростання власного капіталу менший від коефіцієнта зростання активів підприємства, то це свідчить про скорочення обсягів власних джерел фінансування діяльності підприємства (прибутку, використання резервів, уцінки активів тощо).

Кд.а.>Кв.а. та/або Кд.а.>Кв.к

Якщо коефіцієнт зростання власного капіталу збільшується за рахунок проведеної дооцінки необоротних активів і перевищує значення коефіцієнта зростання активів підприємства та/або значення коефіцієнта зростання власного капіталу, проводиться аналіз обґрунтованості проведеної дооцінки вартості активів та можливого штучного завищення власного капіталу (аналіз проводиться за додатково наданою підприємством інформацією). При суттєвому зростанні суми уцінки проводиться перевірка обґрунтованості зниження вартості активів.

Таблиця 4

Аналіз структури та динаміки зобов'язань ДП « » за період з р. по р.

№ з/п	Найменування показників	Форма звітності, код рядка	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Абсолютне зростання,	Коефіцієнт зростання
			сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	тис. грн. (гр6-гр4)	(гр6/гр4)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Довгострокові зобов'язання і забезпечення, усього у т.ч.:	ф.1 ряд. 1595						
1.1.	відстрочені податкові зобов'язання	ф.1 ряд. 1500						
1.2.	довгострокові кредити банків	ф.1 ряд. 1510						
1.3.	інші довгострокові зобов'язання та забезпечення	ф.1 ряд. 1515+1520						
1.4.	цільове фінансування	ф.1 ряд. 1525						
2	Поточні зобов'язання і забезпечення, усього, у т.ч.:	ф.1 ряд. 1695						
								(Кп.з.)
2.1.	короткострокові кредити банків	ф.1 ряд. 1600						
2.2.	векселі видані	ф.1 ряд. 1605						
2.3.	кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	ф.1 ряд. 1610						
2.4.	кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	ф.1 ряд. 1615						
2.5.	за розрахунками з бюджетом	ф.1 ряд. 1620						
2.6.	за розрахунками зі стра-хування	ф.1 ряд. 1625						
2.7.	за розрахунками з оплати праці	ф.1 ряд. 1630						
								(Ко.п.)
2.8.	одержаними авансами	ф.1 ряд. 1635						
2.9.	розрахунками з учасниками	ф.1 ряд. 1640						
2.10.	із внутрішніх розрахунків	ф.1 ряд. 1645						

Кз.>Кв.а.

Збільшення коефіцієнта зростання кредиторської заборгованості у порівнянні з коефіцієнтом зростання активів підприємства, свідчить про погіршення його платоспроможності. У цьому випадку обов'язково проводиться поглиблений аналіз на предмет запобігання банкрутству підприємства.

Аналіз дохідності активів ДП «_____»
за період з _____ . по _____ .

№ з/п	Найменування показників	Форма звітності, код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн.	На кінець звітного періоду, тис. грн.	Абсолютне зростання, тис.грн. (гр5-гр4)	Коефіцієнт зростання (гр5/гр4)
1	2	3	4	5	6	7
1	Вартість активів підприємства	ф. 1 ряд. 1300				(K _{в.а.})
2	Сукупний дохід	ф. 2 ряд. 2350+2355+2460				(K _{с.д.})
3	Різниця у значеннях коефіцієнтів	*				(K _{с.д.} - K _{в.а.})
4	Сума сукупного доходу на 1 грн. вартості активів(K _{д.а.})	*	-			(K _{д.а.})
			(ряд2/ряд1)	(ряд2/ряд1)		

Кд.а.

- Коефіцієнт дохідності активів розраховується як співвідношення сукупного доходу (СД - форма 2 ряд.2465) до вартості активів підприємства (форма 1 ряд. 1300) та показує частку сукупного доходу в одній гривні вартості активів підприємства.
-

За умови зростання або незмінності вартості активів (**Кв.а. $\geq$ 1**) та зростання сукупного доходу (**Кс.д. $>$ 1**) приріст за звітний період коефіцієнта зростання дохідності активів (**Кд.а. $>$ 1**) свідчить про підвищення ефективності використання майна підприємства.

Якщо збільшення коефіцієнта зростання дохідності активів (**Кд.а. $>$ 1**) супроводжується зменшенням вартості активів (**1 $>$ Кв.а.**), необхідно здійснити додатковий аналіз на предмет виявлення причин зростання дохідності насамперед з'ясувавши, чи не досягнуто це за рахунок продажу основних засобів та виробничих запасів підприємства.

Якщо різниця у значеннях коефіцієнтів (**Кс.д. - Кв.а.**) має додатне значення, то здійснюється додаткова перевірка на предмет обґрунтованості вилучення активів підприємства, при від'ємному значенні цього показника в процесі перевірки мають бути з'ясовані причини випереджальних темпів зростання вартості активів (зростання обсягів нереалізованої готової продукції, запасів, незавершеного виробництва та капітальних вкладень, придбання довгострокових активів).

Аналіз структури та динаміки фінансових результатів ДП « _____ »
за період з _____ . по _____ .

№ з/п	Найменування показників	Форма звітності, код рядка	За попередній період		За звітний період		Абсолютне зростання,	Коефіцієнт зростання (гр6/гр4)
			сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	тис. грн. (гр6-гр4)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	ф.2 ряд. 2000						
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	ф.2 ряд. 2050						
3	Валовий прибуток (збиток) (ряд.1-ряд2)	ф.2 ряд. 2090 або ряд. 2095						
								(Квал.пр/зб.)
4	Інші доходи операцій-ної діяльності	ф.2 ряд.2120						
5	Інші витрати операцій-ної діяльності	ф.2 ряд. 2130+2150+2180						
6	Фінансовий результат від операційної діяльності	ф.2 ряд. 2190 або ряд. 2195						
								(Коп.д.)
7	Доходи фінансової діяльності	ф.2 ряд.2200+2220+ 2240						
7.1.	Дохід від участі в капіталі	ф.2 ряд.2200						
7.2.	Інші фінансові доходи	ф.2 ряд.2220						
7.3.	Інші доходи	ф.2 ряд.2240						

Таблиця 6

**Аналіз структури та динаміки фінансових результатів ДП « _____ »
за період з _____ . по _____ .**

Таблиця 6

Аналіз структури та динаміки фінансових результатів ДП « _____ »
за період з _____ . по _____ .

№ з/п	Найменування показників	Форма звітності, код рядка	За попередній період		За звітний період		Абсолютне зростання, тис. грн. (гр6-гр4)	Коефіцієнт зростання (гр6/гр4)
			сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
8	Витрати фінансової діяльності	ф.2 ряд.2250+2255+2270						
8.1.	Фінансові витрати	ф.2 ряд.2250						
8.2.	Втрати від участі в капіталі	ф.2 ряд.2255						
8.3.	Інші втрати	ф.2 ряд.2270						
9	Фінансовий результат до оподаткування	ф.2 2190+2200+2220+2240-2250-2255-2270						(Кф.д.)
10	Витрати (дохід) з податку на прибуток	ф.2 ряд.2300						
11	Прибуток (збиток) від припинення діяльності після оподаткування	ф.2 ряд.2305						
12	Чистий фінансовий результат	ф.2 ряд. 2350 або ряд. 2355						(Кч.п/зб.)

* – визначається питома вага показника у складі фінансового результату від операційної діяльності.

**Факторний аналіз валового прибутку (збитку) ДП «_____»
за період**

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.		Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.		Валовий прибуток (збиток), тис.грн.		Зростання (зменшення) валового прибутку, тис.грн.		
за поперед- ній період	за звітній період	за попередній період	за звітній період	за попе- редній період	за звітній період	всього	за рахунок зростання (змен- шення) чистого доходу, тис.грн.	за рахунок зменшення (зростання) собівартості реалізованої продукції, тис. грн.
(ф.2 р. 2000 гр.4)	(ф.2 р. 2000 гр.3)	(ф.2 р. 2050 гр.4)	(ф.2 р. 2050 гр.3)	(гр1-р3)	(гр2-гр4)	(гр.6- гр.5)	(гр.2-гр.1)	(гр.3-гр.4)
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Аналіз структури та динаміки операційних витрат за економічними елементами ДП

« _____ »
за період з _____ по _____ .

№ з/п	Найменування показників	Форма звітності, код рядка	За попередній період		За звітний період		Абсолютне зростання, тис.грн.	Коефіцієнт зростання (гр6/гр4)
			сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	(гр6-гр4)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Матеріальні затрати	ф.2 ряд. 2500						
2	Витрати на оплату праці	ф.2 ряд. 2505						
3	Відрахування на соціальні заходи	ф.2 ряд. 2510						
4	Амортизація	ф.2 ряд. 2515						
5	Інші операційні витрати	ф.2 ряд. 2520						
6	Разом операційних витрат	ф.2 ряд. 2550						
7	Сума витрат операційної діяльності на 1 грн. реалізованої продукції	ф.2 ряд.2550/ К-т бал.рах.70		X		X		(К _{в.о.д.})

Аналіз структури та динаміки витрат ДП «_____»
за період з _____ р. по _____ р.

№ з/п	Найменування показників	Форма звітності, код рядка	За попередній період		За звітний період		Абсолютне зростання, тис.грн.	Коефіцієнт зростання, % (грб/гр4)
			сума, тис.грн.	питома вага, %	сума, тис.грн.	питома вага, %	(грб-гр4)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	ф.2 ряд. 2050						
2	Адміністративні витрати	ф.2 ряд. 2130						
3	Витрати на збут	ф.2 ряд. 2150						
4	Інші операційні витрати, усього	ф.2 ряд. 2180						
5	Фінансові витрати, усього у т.ч.:	ф.2ряд. 2250 + ряд. 2255 + 2270						
5.1.	фінансові витрати	ф.2 ряд. 2250						
5.2.	втррати від участі в капіталі	ф.2ряд. 2255						
5.3.	інші витрати	ф.2ряд. 2270						
6	Витрати (дохід) з податку на прибуток	ф.2ряд. 2300						
7	Сукупні витрати підприємства							
								(Кс.в.)

* – визначається питома вага показника у складі інших операційних витрат;

** – визначається питома вага показника у складі фінансових витрат;

Аналіз структури доходів ДП«

» за період з _____ по _____ р.

№ з/п	Найменування показників	Форма звітності, код рядка	За попередній період		За звітний період		Абсолютне зростання, тис.грн.	Коефіцієнт зростання, %
			сума, тис.грн.	питома вага, %	сума, тис.грн.	питома вага, %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Доходи від операційної діяльності	ф.2 ряд. 2000 + 2120						
1.1.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	ф.2 ряд. 2000						
1.2.	Інші операційні доходи, усього	ф.2 ряд. 2120						
2	Доходи від фінансової діяльності, усього	ф.2 ряд. 2200 + 2220 +2240						
2.1.	у т.ч. дохід від участі в капіталі	ф.2 ряд. 2200						
2.2.	інші фінансові доходи	ф.2 ряд. 2220						
2.3.	Інші доходи	ф.2 ряд. 2240						
3	Прибуток (збиток) від припинення діяльності після оподаткування	ф.2 ряд.2305						
4	Сукупний дохід (ряд.1+ряд.2+ряд.3+ряд.4)							
								(Кс.д.)

Аналіз ефективності фінансово-господарської діяльності ДП «_____» за період _____, по _____						
№	Показники	Джерело інформації (формула для розрахунку)	Оптимальне значення показника	Фактичне значення показника		
				за попередній період	за звітний період	відхилення (+/-)
1	2	3	4	5	6	7
1	Коефіцієнт рентабельності активів	$K_{pa} = \phi.2 \text{ p.2350} / (\phi.1 \text{ p.1300}_{\text{гр.3}} + \phi.1 \text{ p.1300}_{\text{гр.4}}) / 2$	> 0			
2	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$K_{pвк} = \phi.2 \text{ p.2350} / (\phi.1 \text{ p.1495}_{\text{гр.3}} + \phi.1 \text{ p.1495}_{\text{гр.4}}) / 2$	> 0 (~ 0,13-0,24)			
3	Коефіцієнт рентабельності сукупного капіталу	$K_{pод} = \phi.2 \text{ p.2290} / (\phi.1 \text{ p.1300}_{\text{гр.3}} + \phi.1 \text{ p.1300}_{\text{гр.4}}) / 2$	> 0 (~ 0,12-0,18)			
4	Коефіцієнт рентабельності діяльності	$K_{pp} = \phi.2 \text{ p.2350} / \phi.2 \text{ p.2000}$	> 0 Збільшення			
5	Коефіцієнт зносу основних засобів	$K_{зоз} = \phi.1 \text{ p.1012} / \phi.1 \text{ p.1011}$	Зменшення			
6	Коефіцієнт оборотності активів	$K_{oa} = \phi.2 \text{ p.2000} / (\phi.1 \text{ p.1300}_{\text{гр.3}} + \phi.1 \text{ p.1300}_{\text{гр.4}}) / 2$	Збільшення			
7	Коефіцієнт фінансової стійкості підприємства	$K_{ф.с.} = \phi.1 \text{ p.1495} / (\phi.1 \text{ p.1595} + \phi.1 \text{ p.1695})$	Збільшення			
8	Коефіцієнт покриття	$K_n = \phi.1 \text{ p.1195} / \phi.1 \text{ p.1695}$	> 1 Збільшення			
9	Коефіцієнт загальної ліквідності	$K_{зл} = \phi.1 \text{ p.1195} / (\phi.1 \text{ p.1595} + \phi.1 \text{ p.1695})$	Збільшення			
10	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$K_{аб.л.} = \phi.1 \text{ p.1165} / \phi.1 \text{ p.1695}$	0,2 – 0,35			
11	Коефіцієнт заборгованості	$K_z = (\phi.1 \text{ p.1595} + \phi.1 \text{ p.1695} + \phi.1 \text{ p.1700}) / \phi.1 \text{ p.1495}$	0,5 - 0,7			
12	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	$K_{кзк} = (\phi.1 \text{ p.1595} + \phi.1 \text{ p.1695} + \phi.1 \text{ p.1700}) / \phi.1 \text{ p.1900}$	< 1 Зменшення			
13	Прибутковість інвестицій (за методом участі в капіталі)	$PI = (\phi.2 \text{ p.2350} / \phi.1 \text{ p.1030}) * 100\%$	~ 11,5%			

- Якщо коефіцієнт зростання операційних витрат перевищує коефіцієнт зростання чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (робіт, послуг), то витрати, які пов'язані з виробничою діяльністю, зростають вищими темпами, ніж доходи від продажу продукції (робіт, послуг), що свідчить про зниження прибутковості основних видів продукції (робіт, послуг) підприємства. У цьому випадку має бути проведено поглиблений аналіз діяльності підприємства, пов'язаної з реалізацією продукції, товарів, послуг, а також складу та структури витрат за елементами.
- Якщо коефіцієнт зростання витрат на оплату праці перевищує коефіцієнт зростання чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), то це свідчить про зниження продуктивності праці. Додаткового аналізу потребують елементи витрат, коефіцієнт зростання яких перевищує коефіцієнт зростання суми витрат операційної діяльності на одну гривню реалізованої продукції.

Якщо коефіцієнт зростання витрат на оплату праці перевищує коефіцієнт зростання чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), то це свідчить про зниження продуктивності праці.

Додаткового аналізу потребують елементи витрат, коефіцієнт зростання яких перевищує коефіцієнт зростання суми витрат операційної діяльності на одну гривню реалізованої продукції.

Негативно характеризують фінансово-господарську діяльність підприємства випереджальні темпи зростання адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат та загалом операційних витрат порівняно з темпами зростання собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).

Збільшення коефіцієнтів зростання доходів, активів, власного капіталу та зменшення коефіцієнта зростання зобов'язань свідчить про ефективність використання активів.

Зменшення значення коефіцієнта зростання доходів та збільшення коефіцієнта зростання витрат і зобов'язань свідчить про втрату платоспроможності.

Загальна оцінка ефективності управління підприємством та використання його активів проводиться за сукупністю коефіцієнтів, які характеризують прибутковість активів, майновий стан, платоспроможність та ліквідність підприємства.

Коефіцієнт рентабельності активів (Кра), розраховується як співвідношення чистого прибутку (ЧП - ф.2. ряд.2350) до середньозваженої величини валюти балансу $(В_{бн} + В_{бк}) / 2$ - ф.1 ряд. 1130 на початок періоду + ряд.1130 на кінець періоду) та показує розмір чистого прибутку на одну гривню активів та характеризує ефективність використання активів.

$$Кра = ЧП / (В_{бн} + В_{бк}) / 2$$

Зменшення цього показника може свідчити про затримання темпів економічного зростання та розвитку підприємства.

Ступінь рентабельності активів підприємства, яку забезпечує прибуток від основної виробничої діяльності підприємства, характеризує **коефіцієнт рентабельності сукупного капіталу (Крск)**, що розраховується як співвідношення фінансового результату від операційної діяльності (ФР – ф.2 ряд 2190 або ряд.2195) до середньозваженої величини валюти балансу $(Вбн + Вбк) / 2$ - ф.1 ряд. 1130 на початок періоду + ряд.1130 на кінець періоду).

$$Крск = ФР / (Вбн + Вбк) / 2$$

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу (К рвк), розраховується як співвідношення чистого прибутку (ЧП- ф.2. ряд.2350) до середньозваженої величини власного капіталу $(ВК н + ВКк) / 2$ – ф.1 ряд. 1495 на початок періоду та ряд.1495 на кінець періоду) та показує частку чистого прибутку у власному капіталі.

$$К рвк = ЧП / (ВК н + ВКк) / 2$$

Високий коефіцієнт вказує на прибуткову діяльність підприємства та його інвестиційну привабливість. Цей коефіцієнт характеризує ефективність укладення коштів у підприємство.

Коефіцієнт рентабельності діяльності (Крд), розраховується як співвідношення чистого прибутку(ЧП - ф.2. ряд.2350) до чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (ЧД – ф.2 ряд.2000) показує наявність можливостей підприємства до відтворення та розширення виробництва і характеризує прибутковість діяльності підприємства.

$$\text{Крд} = \text{ЧП} / \text{ЧД}$$

Коефіцієнт оборотності активів (Коб а), розраховується як співвідношення чистого прибутку (ЧП - ф.2. ряд.2350) до середньозваженої величини валюти балансу $(\text{Вбн} + \text{Вбк}) / 2$ - ф.1 ряд. 1130 на початок періоду + ряд.1130 на кінець періоду) та характеризує ефективність використання підприємством наявних ресурсів (незалежно від джерел їх залучення) та показує, наскільки зміни у наявних активах пов'язані зі змінами доходу (виручки) від реалізації.

$$\text{Коб а} = \text{ЧП} / (\text{Вбн} + \text{Вбк}) / 2$$

Оцінка ефективності діяльності підприємства з урахуванням галузевої специфіки

Коефіцієнт оборотності активів	Коефіцієнт рентабельності діяльності	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	Оцінка ефективності діяльності з урахуванням галузевої специфіки
Високе значення	Високе значення	Високе значення	Задовільно для всіх підприємств
Низьке значення	Високе значення	Середнє значення	Задовільне для підприємств видобувної галузі
Низьке значення	Середнє значення	Середнє значення	Задовільне для підприємств сільського господарства
Середнє значення	Високе значення	Низьке значення	Задовільне для підприємств будівельної галузі
Високе значення	Низьке значення	Середнє значення	Задовільне для підприємств переробної харчової галузі та торгівлі
Низьке значення	Низьке значення	Низьке значення	Незадовільно для всіх підприємств

Коефіцієнт фінансової стійкості (Кфс), що розраховується як співвідношення власного капіталу (ВК - ф.1 ряд. 1495) до залученого капіталу (ЗК – ф.1 ряд.1595+ряд.1695), характеризує співвідношення власних та позикових коштів.

Перевищення власних коштів над позиковими вказує на те, що підприємство має достатній рівень фінансової стійкості і відносно незалежне від зовнішніх фінансових джерел.

Частина власного капіталу в загальній сумі фінансових ресурсів повинна бути не менше 50%, тобто нормативне значення К фінансової стійкості повинно бути не меншим 1.

Якщо **К фінансової стійкості** менше 1, то проводиться додатковий аналіз з метою виявлення причин зменшення фінансової стабільності (зниження виручки, зменшення прибутку, необґрунтоване збільшення матеріальних запасів тощо).

Коефіцієнт покриття (К покриття) визначає співвідношення усіх поточних активів (ПА - ф.1 ряд.1195) до поточних зобов'язань (ПЗ- ф.1 ряд.1695) і характеризує достатність оборотних засобів підприємства для погашення своїх боргів протягом року.

$$\text{К покриття} = \text{ПА} / \text{ПЗ}$$

Значення К покриття у межах 1-1,5 свідчить про те, що підприємство своєчасно ліквідує борги. Критичне значення К покриття = 1. При К покриття < 1 підприємство має дуже низьку ліквідність, у цьому випадку, а також негативній динаміці цього показника проводиться додатковий аналіз з метою виявлення причин, що призвели до зниження ліквідності підприємства, а також уживаються заходи щодо недопущення банкрутства підприємства.

Коефіцієнт загальної ліквідності (Кз.л.) відображає, скільки одиниць оборотних засобів (ОА - ф.1 ряд.1195) припадає на одиницю довгострокових (ДЗ - ф.1 ряд.1595) та поточних зобов'язань (ПЗ – ф.1 ряд.1695).

$$\text{Кз.л} = \text{ОА} / \text{ДЗ}$$

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Каб.л.), розраховується як співвідношення грошових коштів (ГК - ф.1 ряд. 1165) до поточних зобов'язань (ПЗ- ф.1. ряд.1695) характеризує можливість підприємства ліквідувати поточну заборгованість грошима, які є у нього в розпорядженні на дату проведення аналізу. Коефіцієнт визначає, яку частину поточної заборгованості підприємство здатне погасити негайно. Значення коефіцієнта повинні бути в межах від 0,2 до 0,35. У разі, якщо Каб.л. менше 0,2 або динаміка показника є негативною, здійснюється додатковий аналіз відповідних факторів.

$$\text{Каб.л.} = \text{ГК} / \text{ПЗ}$$

Коефіцієнт заборгованості (Кз), розраховується як співвідношення залученого капіталу (ЗК – ф.1 ряд.1595 + ряд.1695) до власного капіталу (ВК - ф.1 ряд.1495) відображає залежність підприємства від залучених коштів.

$$K_z = ZK / BK$$

Коефіцієнт концентрації залученого капіталу (Ккзк), розраховується як співвідношення довгострокових зобов'язань (ДЗ – ф.1 ряд.1595) та поточних зобов'язань (ПЗ- ф.1 ряд 1695) до валюти балансу (Вб - ф.1 ряд.1900) показує частку залученого капіталу у валюті балансу.

■ $K_{kzk} = (DZ + PZ) / Bb$

Аналіз виконання фінансового плану включає:

- визначення та оцінку відхилень фактичних показників фінансово-господарської діяльності від планових;
- виявлення факторів, що вплинули на недовиконання планових показників.

Основні напрями аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства здійснюються на підставі фінансових коефіцієнтів, а саме:

- -коефіцієнту рентабельності активів;
- -коефіцієнту рентабельності власного капіталу;
- -коефіцієнту рентабельності сукупного капіталу;
- -коефіцієнту рентабельності діяльності;
- -коефіцієнту зносу основних засобів;
- -коефіцієнту оборотності оборотних активів;
- -коефіцієнту фінансової стійкості;
- -коефіцієнту покриття;
- -коефіцієнту загальної ліквідності;
- -коефіцієнту абсолютної ліквідності;
- -коефіцієнту заборгованості;
- -коефіцієнту концентрації залученого капіталу;
- -прибутковості інвестицій (за методом участі в капіталі)

Оцінка ефективності управління за фінансовими коефіцієнтами

№п/п	Назва показника	Коефіцієнт зростання	Критерії оцінювання	Оціночний бал
1.	Вартість активів (Кв.а.)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал - 1	
2.	Основні засоби (залишкова вартість) (Ко.з.)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал - 1	
3.	Власний капітал (Кв.к.)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал - 1	
4.	Поточні зобов'язання (Кп.з.)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал - 1	
5.	Заборгованості з оплати праці (Ко.п.)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал - 1	
6.	Валовий прибуток \збиток (Квал.пр/зб.), за наявності збитку –оціночний бал (-1)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал - 1	
7.	Чистий прибуток \ збиток (Квал.пр/зб.), за наявності збитку –оціночний бал (-1)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал - 1	
8.	Сукупні доходи (Кс.д)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал - 1	
9.	Сукупні витрати (Кс.в)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал - 1	
10.	Коефіцієнт доходності активів (Кд.а)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал - 1	
11.	Коефіцієнту рентабельності активів (Кр.а)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал - 1	
12.	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу (Кр.в.к.)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал – 1	
13.	Коефіцієнт рентабельності діяльності (Кр.д)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал – 1	
14.	Коефіцієнт фінансової стійкості підприємства К.ф.с.)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал – 1	
15.	Коефіцієнт покриття (Кп)		> 1 – оціночний бал 1; =1– оціночний бал 0; < 1– оціночний бал - 1	

Загальна оцінка ефективності управління підприємством

Показники		Загальна оцінка ефективності управління підприємством
оцінка ефективності управління за фінансовими коефіцієнтами	оцінка ефективності за ступенем виконання фінансового плану	
		Високий рівень (Офк>1, Овп>1)
		Середній рівень (Офк>=0, Овп>=0)
		Незадовільний рівень (Офк<0, Овп<0)

Тести для перевірки знань

1. При здійсненні оцінки рівня управління фінансово-господарської діяльності підконтрольного суб'єкта встановлюється:

- А) рівень досягнення визначених цілей та завдань або набуття кращого досвіду діяльності інших суб'єктів господарювання з виконання показників економічності, продуктивності та результативності;
- Б) стан розрахунків з найманими працівниками;
- В) дебіторська та кредиторська заборгованість суб'єкта господарювання;
- Г) усі відповіді правильні.

2. На етапі планування державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання:

- А) вивчаються особливості діяльності суб'єкта господарювання;
- Б) збирається та аналізується інформація про правове забезпечення фінансово-господарської діяльності підконтрольного суб'єкта;
- В) оцінюється система управління, повнота досягнення поставлених цілей і завдань підконтрольним суб'єктом;
- Г) усі відповіді правильні.

3. Оберіть документи, які не досліджуються з метою дослідження стану внутрішнього контролю

- А) графік документообігу щодо наявності затверджених положень дотримання законодавства щодо зберігання та знищення бухгалтерських документів;
- Б) картки складського обліку та інвентаризаційні картки;
- В) розпорядчі та інші документи про дотримання законодавства щодо використання коштів і майна та підписання фінансових документів;
- Г) усі відповіді правильні.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!